NORAKSTS

Lietas Nr. 130050414
Lietas arhīva Nr. 104AA-0217-15/22

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2015.gada 8.maijā

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese referente B.Būmeistere
tiesneses S.Gļazere, Ž.Vēvere
izskatīja **rakstveida procesā** Rīgā, Abrenes ielā 3, administratīvā pārkāpuma lietu sakarā ar **/pers. D/, personas kods /personas kods/,** iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 3.decembra spriedumu, un

k o n s t a t ē j a:

Salaspils novada pašvaldības policijas inspektors R.Anspoks 2014.gada 20.maijā sastādījis administratīvā pārkāpuma protokolu /pers. D/, personas kods /personas kods/, par to, ka 2014.gada 20.aprīlī plkst.16.30 /pers. D/ no automašīnas VW Golf v/n /TL numurs/ izmeta atkritumus (5l plastmasas pudeli un polietilēna maisiņu ar atkritumiem) šim nolūkam neparedzētā vietā. Atbildība par minēto pārkāpumu paredzēta Latvijas APK 58.pantā.

Ar Salaspils novada domes Administratīvās komisijas 2014.gada 10.jūnija lēmumu Nr.D62-391/2014 /pers. D/ piemērots administratīvais sods EUR 70 apmērā.

Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 3.decembra spriedumu noraidīta /pers. D/ sūdzība un atstāts negrozīts Salaspils novada Administratīvās komisijas 2014.gada 10.jūnija lēmums Nr.D62-391/2014.

Spriedumā norādīts, ka Latvijas APK 58.pantā paredzēta atbildība par vides piesārņošanu un piegružošanu.

Kā izriet no lietā esošā administratīvā pārkāpuma protokola Nr.EM 312584, /pers. D/ piegružojis vidi, izmetot atkritumus tam neparedzētā vietā, līdz ar ko tiesa secināja, ka /pers. D/ ir izdarījis Latvijas APK 58.pantā paredzēto pārkāpumu.

Tālāk spriedumā norādīts, ka saskaņā ar Latvijas APK 33.panta 1.punktu par /pers. D/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzinusi to, ka vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto, uz ko ir norādīts administratīvā pārkāpuma protokolā, gan sūdzībā par apstrīdēto lēmumu, saskaņā ar Latvijas APK 34.pantu tiesa nekonstatēja atbildību pastiprinošus apstākļus.

Pirmās instances tiesa nosakot sodu /pers. D/ ir ņēmusi vērā Latvijas APK 32.panta nosacījumus un izvērtējot piemēroto naudas sodu, tiesa atzinusi to par samērīgu, atbilstošu saskaņā ar Latvijas APK 22.pantā ietverto soda mērķi, kā arī tiesa tika izvērtējusi /pers. D/ sūdzībā norādītos argumentus.

Par minēto spriedumu **/pers. D/ iesniedzis apelācijas sūdzību**, kurā lūdz piemērot Latvijas APK 21.panta nosacījumus, tas ir, izbeigt lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Citējot Latvijas APK 21.panta pirmo un otro daļu norāda, ka Latvijas APK 21.pantā atsevišķi nav atrunāts, ka pārkāpumi, kas izdarīti vides, vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības jomā, un par kuru izdarīšanu piemērots minimālais sankcijā paredzētais sods, nav atzīstami par maznozīmīgiem.

Uzskata, ka jebkurš Latvijas APK minētais pārkāpums var tikt atzīts par maznozīmīgu, tostarp Latvijas APK 58.pantā paredzētais. Izņēmums ir ceļu satiksmē izdarītie pārkāpumi.

Norāda, ka Latvijas APK 21.panta nosacījumu piemērošana ir tiesas prerogatīva, taču uzskata, ka tiesa savu atteikumu nav argumentējusi. Vienlaicīgi norāda, ka tiesa nav iedziļinājusies konkrētās lietas būtībā, jo jau tas, ka sods ir noteikts minimālās sankcijas robežas apmērā, norāda, ka pārkāpums nav smags.

No Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 12.februāra sprieduma lietā Nr.SKA-15/2009 izriet, ka piemērojot Latvijas APK 21.panta nosacījumus ņem vērā tostarp izdarītā administratīvā pārkāpuma raksturu un citus lietā būtiskus apstākļus.

Uzskata, ka tiesa konkrētās lietas apstākļus nav vērtējusi. Secinājusi, ka vainas atzīšana, izdarītā nožēlošana un mantiskais stāvoklis ir attiecināms uz soda samazināšanu, nevis uz Latvijas APK 21.panta piemērošanu. Pārkāpuma izdarīšanas iemesls spriedumā nav atreferēts, un attiecīgi tiesa to nav izvērtējusi.

Ja tiesa, lemjot jautājumu par Latvijas APK 21.panta nosacījumu piemērošanu, vērtē tikai izdarītā faktu un pārkāpuma raksturu, savukārt par pārējiem apstākļiem norāda, ka tie attiecas uz soda samazināšanu, kas konkrētajā gadījumā nav iespējams, tad kādi ir tie citi lietā būtiskie apstākļi, uz kuriem norādījis Augstākās tiesas Senāts.

Uzskata, ka ir būtiski ņemt vērā to, kādēļ pārkāpums tika izdarīts. Apstākļi aprakstīti 2014.gada 19.jūnija sūdzībā. Pie citiem apstākļiem nebūtu iemesla apstāties un izmest pudeli tam neparedzētā vietā.

Bez tam norāda, ka viņš ir 78 gadus vecs pensionārs, administratīvi un krimināli nesodīts. Visu dzīvi bijis likumpaklausīgs, līdz ar ko nav loģiski izskaidrojams tiesas izdarītais secinājums, ka viņam ir piemērojams naudas sods, jo tikai tādā veidā tiks panākts soda mērķis - audzināt personu, tas ir, viņu likuma garā. Tiesa nav ņēmusi vērā to, ka arī mutvārdu aizrādījums, kas ir preventīvs (audzinoša rakstura) līdzeklis, vērsts uz to, lai persona, kas ir izdarījusi administratīvo pārkāpumu, saprastu savas uzvedības prettiesiskumu un turpmāk to nepieļautu.

Apelācijas sūdzībā tālāk tiek norādīts, ka gan sastādītajā protokolā, gan tiesas spriedumā uzsvars likts uz to, ka pudele un maisiņš tika izmesti no automašīnas. Policija fiksē automašīnas numuru, tad noskaidro automašīnas īpašnieka datus, pēc kā nonāk līdz pašam pārkāpējam. Uzskata, ka

mehānisms, kādā tiek fiksēti analoga rakstura pārkāpumi, viennozīmīgi norāda uz cīņu ar nopietnāku pārkāpēju rīcību, kad, piemēram, ar automašīnu izved būvgružus un celtniecības atkritumus. Savukārt gadījumā, ja kājāmgājējs izmet to pašu plastmasas pudeli, viņu neviens pie atbildības nesauc, jo atpazīšana pēc transportlīdzekļa numura nav iespējama.

Kā arī norāda, ka tiesa nav vērtējusi šajā jautājumā pastāvošo tiesu praksi.

Tā lietā Nr.133030513 persona tika saukta pie atbildības saskaņā ar Latvijas APK 58.pantu par to, ka no kanalizācijas akas pārsūknēja tās saturu uz mājas teritorijā esošo bedri. Ar Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģijas 2014.gada 20.februāra spriedumu soda uzlikšana par izdarīto pārkāpumu atzīta par nelietderīgu. Tiesa aprobežojusies ar mutvārdu aizrādījumu un lietvedība tika izbeigta.

Lietā Nr.A420769510 persona izdarījusi Latvijas APK 58.pantā paredzēto pārkāpumu, jo dedzināja visāda veida atkritumus (plastmasas pudeles, papīru, plēves). Administratīvā apgabaltiesa savā 2012.gada 20.februāra spriedumā pārkāpumu atzinusi par maznozīmīgu.

Norāda, ka tiesa atteica piemērot Latvijas APK 21.panta nosacījumus tikai tādēļ, ka viņa izdarītais pārkāpums kaitē videi un sabiedrībai, iedarbojoties uz sabiedrības dzīves kvalitāti, liedzot iespēju dzīvot labvēlīgā, tas ir, drošā un tīrā vidē.

Uzskata, ka lietā Nr.133030513 un Nr.A420769510 minētie pārkāpumi nodara nopietnāku kaitējumu videi un sabiedrībai. Zemē palicis kanalizācijas akas saturs, savukārt dedzināto atkritumu dūmi viennozīmīgi piesārņojuši atmosfēras gaisu.

Norāda, ka viņa atstātā pudele ar maisiņu, kura ar visu atkritumu kaudzi tika novākta aptuveni pēc nedēļas (kaut arī bez viņa piedalīšanās, bet tomēr) nenodarīja tiešu kaitējumu videi vai sabiedrībai.

Tiesu kolēģija, pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, iepazinusies ar apelācijas sūdzības būtību un motīviem, uzskata, ka apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Latvijas APK 243.panta ceturtā daļa nosaka, ka, ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona, bet piektajā daļā norādīts, ka administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas kā pierādījumus var izmantot tikai ticamas, attiecināmas un pieļaujamas ziņas par faktiem. Faktus, kurus saskaņā ar likumu var pierādīt tikai ar noteiktiem pierādīšanas līdzekļiem, nevar nodibināt ne ar kādiem citiem pierādīšanas līdzekļiem.

Saskaņā ar Latvijas APK 244.pantu institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā.

Latvijas APK 289.^{22} panta pirmā daļa nosaka, ka apelācijas instances tiesa taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši šā kodeksa divdesmit trešās „a" nodaļas prasībām. Minētās nodaļas 289.^{13} panta trešā daļa nosaka, ka, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai un šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesu kolēģija, pārbaudot administratīvās lietas materiālus to savstarpējā saistībā, secina, ka pirmās instances tiesa izskatot administratīvo lietu ir vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas, tādēļ tiesu kolēģija pievienojas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 3.decembra sprieduma motivācijai, kuru uzskata par pareizu, pamatotu un pilnībā pietiekamu, lai saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta trešās daļas nosacījumiem neatkārtotu lietā esošo pierādījumu analīzi un šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Tiesu kolēģija izvērtējot apelācijas sūdzībā norādītos argumentus par faktiskajiem lietas apstākļiem, kā arī to juridisko pamatojumu, secina, ka tie ir identiski tiem, kas bija norādīti sūdzībā par Salaspils novada domes Administratīvās komisijas 2014.gada 10.jūnija lēmumu Nr.D62-391/2014, ar kuru tika lūgts atcelt minēto lēmumu un piemērot Latvijas APK 21.panta nosacījumus, pirmās instances tiesai.

Tiesu kolēģija atzīst, ka apelācijas sūdzībā norādītie argumenti ir tikuši izvērtēti pirmās instances tiesā un norāda, ka tā pievienojas Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 3.decembra spriedumā norādītajai motivācijai un atzīst, ka atkārtotai šo apstākļu izvērtēšanai nav pamata.

Latvijas APK 21.panta nosaka, ka, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Tiesu kolēģija uzskata, ka dotajā gadījumā nepastāv Latvijas APK 21.panta nosacījumi, lai /pers. D/ izdarīto administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts Latvijas APK 58.pantā atzītu par maznozīmīgu vides piesārņošanā un pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma secinājumiem, ka konkrētajā gadījumā vides piegružošanu nevar atzīt par maznozīmīgu pārkāpumu, jo pārkāpuma rezultātā tiek nodarīts kaitējums videi un sabiedrībai, iedarbojoties uz sabiedrības dzīves kvalitāti, liedzot iespēju dzīvot labvēlīgā, tas ir, drošā un tīrā vidē.

Bez tam, tiesu kolēģija norāda, ka pārkāpuma atzīšanai par maznozīmīgu, ir jākonstatē tādi apstākļi, kas atšķir konkrēto gadījumu no sankciju paredzošajā tiesību normā noteiktā pārkāpuma dēļ pārkāpuma objektīvās puses, proti, ja konkrētajā gadījumā kaitējums videi ir tik nebūtisks, ka personas saukšana pie administratīvās atbildības neattaisno Latvijas APK noteikto administratīvā soda piemērošanas mērķi. Vai arī, izvērtējot pārkāpuma subjektu un subjektīvo pusi, kopsakarā ar pārkāpuma raksturu, ir konstatējami tādi apstākļi, ka Latvijas APK soda piemērošanas mērķis tiek sasniegts, nesaucot pārkāpēju pie administratīvās atbildības. Taču konkrētajā gadījumā likumdevējs ir izvērtējis šāda pārkāpuma raksturu un atzinis, ka šāda darbība pati par sevi ir administratīvi sodāma, nosakot konkrētu sodu, neatkarīgi no vides piesārņošanas.

No pirmās instances tiesas sprieduma redzams, ka saskaņā ar Latvijas APK 33.panta 1.punktu par /pers. D/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzinusi to, ka vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto.

Latvijas APK 33.panta dispozīcija paredz apstākļus, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu un minētā panta 1.punkts nosaka, ka atbildību par administratīvo pārkāpumu mīkstina, ja vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto.

Tiesu kolēģija secina, ka pirmās instances tiesas spriedumā ir ieviesusies pārrakstīšanās kļūda, nepareizi norādot, ka saskaņā ar APK 33.panta 1.punktu par /pers. D/ atbildību pastiprinošu apstākli tiesa atzinusi to, ka vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto.

Tiesu kolēģija uzskata, ka saskaņā ar APK 33.panta 1.punktu par /pers. D/ atbildību mīkstinošu apstākli ir atzīstams, ka vainīgais vaļsirdīgi nožēlojis izdarīto.

Tiesu kolēģija uzskata, ka lietā nav konstatējami tādi apstākļi, kas varētu būt par pamatu Latvijas APK 21.panta nosacījumu piemērošanai, līdz ar to, pirmās instances tiesas spriedums atstājams negrozīts.

Pamatojoties uz augstākminēto un saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.^{13}, 289.^{21}, 289.^{22}, pantiem, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a:

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014.gada 3.decembra spriedumu atstāt negrozītu, bet /pers. D/ apelācijas sūdzību noraidīt. Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesnese referente (personiskais paraksts) B.Būmeistere
Tiesneses (personiskais paraksts) S.Gļazere
(personiskais paraksts) Ž.Vēvere